EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.6.2025.
COM(2025) 290 final

ANNEX 4

PIELIKUMS

dokumentam

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālajai komitejai un Reģionu komitejai

Digitālās desmitgades stāvoklis 2025. gadā. Turpinām veidot ES suverenitāti un digitālo nākotni

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

2025. GADA ĪSIE ZIŅOJUMI PAR VALSTĪM

Bulgārija

Bulgārija

Kopsavilkums

Bulgārijai ir labi attīstīta savienotības infrastruktūra, un tā stiprina savu lomu tādu kritiski svarīgu tehnoloģiju kā pusvadītāji un kvantiskā datošana jomās. Tomēr tās konkurētspējas potenciālu kavē sadrumstalota ekosistēma, pastāvīga pētniecības un izstrādes centienu nepietiekamība, vāja inovācija un tehnoloģiju ieviešana MVU un jaunuzņēmumos, kā arī kiberdrošības problēmas. Lai gan valsts progresē digitālo publisko pakalpojumu jomā, vēl aizvien pastāv problēmas saistībā ar digitālajām prasmēm, iekļaušanu un ilgtspējas integrēšanu tās digitālajā infrastruktūrā.

Bulgārijai ir vidējs ieceru vēriens attiecībā uz tās ieguldījumu digitālajā desmitgadē – tai ir 12 nacionālie mērķrādītāji, no kuriem puse ir saskaņota ar ES 2030. gada mērķrādītājiem. Valsts labi īsteno savas trajektorijas, un 75 % no tām atbilst plānotajam (pamatojoties uz 2024. gada trajektorijām, kas noteiktas saistībā ar 8 no 8 analizētajiem GSR). Bulgārija nav risinājusi 13 ieteikumus, ko Komisija sniedza 2024. gadā, ar jauniem pasākumiem.

Bulgārijai ir izcils sniegums saistībā ar 5G spektra piešķiršanu, un tā pakāpeniski novērš ģeogrāfiskās atšķirības attiecībā uz piekļuvi ātrdarbīgai savienotībai. Valsts sevi pozicionē kā augošu dalībnieku kritiski svarīgo tehnoloģiju jomā, un tai ir iniciatīvas pusvadītāju un kvantiskās datošanas jomā. Progress vērojams uzņēmumu digitalizācijas jomā, it īpaši MI ieviešanas ziņā, tomēr progresīvo digitālo tehnoloģiju vispārējā ieviešana joprojām nav optimāla. Jaunākās darbības, piemēram, MI rūpnīcas darbības sākšana Sofijas Tehnoloģiju parkā, apstiprina Bulgārijas ieceres uzlabot savu tehnoloģiju ekosistēmu. Neraugoties uz pastāvīgo paļaušanos uz Ķīnā ražotiem telekomunikāciju komponentiem, Bulgārija savu digitālo politiku virza uz lielāku suverenitāti, stiprinot Eiropas partnerības kritiski svarīgo tehnoloģiju jomā.

Digitālās desmitgades GSR [1]	Bulgārija				ES		Digitālās desmitgades mērķrādītājs 2030. gadam	
	2024. gada DESI (2023. gads)	2025. gada DESI (2024. gads)	Gada progress	Nacionālā trajektorija 2024. gadā (3)	2025. gada DESI	Gada progress	BG	ES
Ļoti augstas veiktspējas fiksētu tīklu (*VHCN*) pārklājums	88,6 %	90,4 %	2,0 %	93,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Optiskās šķiedras kabeļu tīklu līdz telpām (*FTTP*) pārklājums	88,6 %	90,4 %	2,0 %	93,0 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	—
Kopējais 5G pārklājums	78,9 %	81,3 %	3,1 %	91,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Perifērijas mezgli (aplēse)	5	10	100,0 %	—	2257	90,5 %	—	10 000
MVU ar digitālo intensitāti vismaz pamatlīmenī (2)	—	49,9 %	2,9 %	—	72,9 %	2,8 %	60,0 %	90 %
Mākoņdatošana	14,2 %	—	—	—	—	—	15,0 %	75 %
Mākslīgais intelekts	3,6 %	6,5 %	78,7 %	5,0 %	13,5 %	67,2 %	11,0 %	75 %
Datu analītika	21,9 %	—	—	—	—	—	9,0 %	75 %
MI vai mākoņdatošana, vai datu analītika	29,3 %	—	—	—	—	—	—	75 %
Vienradži	0	0		—	286	4,4 %	—	500
Digitālās prasmes vismaz pamatlīmenī	35,5 %	—	—	—	—	—	52,0 %	80 %
IKT speciālisti	4,3 %	4,6 %	7,0 %	4,2 %	5,0 %	4,2 %	5,0 %	~10 %
Paziņota e-identifikācijas shēma		Jā						
Digitālie publiskie pakalpojumi iedzīvotājiem	67,5	68,0	0,8 %	83,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitālie publiskie pakalpojumi uzņēmumiem	91,9	94,0	2,4 %	92,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Piekļuve e-veselības pacienta kartēm	77,2	87,5	13,3 %	82,8	82,7	4,5 %	100,0	100

Bulgārija

1) Rādītāju un citu raksturlielumu aprakstu sk. metodiskajā piezīmē.
(2) 2025. gada DESI atspoguļo digitālās intensitātes indeksa 4. versiju, kas ir salīdzināma ar DESI 2023. gada DII vērtību (atsaucoties uz 2022. gadu), ko izmanto ikgadējā progresa aprēķināšanai. Tā nav salīdzināma ar nacionālo trajektoriju, kuras pamatā ir indeksa 3. versija.
(3) Nacionālās trajektorijas vērtība, ja tā ir iekļauta valsts ceļvedī un ja rādītājs ir mērīts 2025. gada DESI (2024. gads).

Saskaņā ar Eirobarometra speciālaptaujas "Digitālā desmitgade 2025. gadā" datiem 76 % Bulgārijas iedzīvotāju uzskata, ka ikdienas publisko un privāto pakalpojumu digitalizācija atvieglo viņu dzīvi. Attiecībā uz publisko iestāžu rīcību 86 % respondentu uzskata, ka ir svarīgi apkarot un mazināt viltus ziņu un dezinformācijas tiešsaistē problēmu, un attiecībā uz konkurētspēju 82 % respondentu uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt, ka Eiropas uzņēmumi var augt un kļūt par "Eiropas līderiem", kas spēj konkurēt pasaules mērogā.

Konkurētspējīga, suverēna un noturīga ES, kuras pamatā ir līderība tehnoloģijā

Bulgārijā ir stabila savienotības infrastruktūra. Tai ir izcils sniegums saistībā ar 5G spektra piešķiršanu un gigabitisku tīklu izvēršanu ar mērķi pakāpeniski pārvarēt ģeogrāfiskās atšķirības. Bulgārijas kopējais *VHCN* un *FTTP* pārklājums 2024. gadā pārsniedza ES vidējos rādītājus. Kopumā 5G pārklājums atpaliek no ES vidējā pārklājuma, un tas pieaug lēnāk. Tomēr ir uzlabojies Bulgārijas mājsaimniecību aptvērums mazapdzīvotos apgabalos. Bulgārija sekmīgi uzlabo tās platjoslas izmantošanas rādītājus, un tās izaugsmes rādītāji pārsniedz ES izaugsmes rādītājus, taču tie joprojām ir zemāki par ES vidējiem rādītājiem. Valsts stiprina savu pozīciju **kritisko tehnoloģiju** jomā, it īpaši integrējoties Eiropas pusvadītāju ekosistēmā un kvantiskās datošanas iniciatīvās. Neraugoties uz šiem sasniegumiem, Bulgārija saskaras ar problēmām pilnībā izmantot savas **tehnoloģiju ekosistēmas** potenciālu. Tas it īpaši attiecas uz MVU un jaunuzņēmumiem, jo salīdzinājumā ar pārējo ES vērojama pastāvīga pētniecības un izstrādes un inovācijas plaisa. Nesenās valdības iniciatīvas un Eiropas digitālās inovācijas centru (*EDIH*) izveide ir pozitīvi soļi, bet IKT nozares izaugsmi kavē plašākas ekosistēmas problēmas. Ar ES finansējumu ir atbalstīta Bulgārijas **uzņēmumu digitalizācija**, tajā skaitā arvien plašāka MI ieviešana, gaidāmā MI fabrika Sofijas Tehnoloģiju parkā, kā arī superdatoru un izcilības centru IKT un lielo datu jomā izveide kohēzijas politikas ietvaros. Tomēr digitālo tehnoloģiju vispārējā ieviešana valstī joprojām atpaliek no ES vidējā rādītāja. Turklāt Bulgārijas **sagatavotība kiberdrošības jomā joprojām rada bažas**, un ievērojama tās telekomunikāciju infrastruktūras daļa vēl arvien ir atkarīga no Ķīnas komponentiem, un tas rada stratēģiskas un ar drošību saistītas problēmas.

ES iedzīvotāju un sabiedrības aizsardzība un spēcināšana

Bulgārijai ir daudzsološa pieeja digitālajai iekļautībai – valsts paredzējusi mērķtiecīgas investīcijas izglītībā un digitālajā infrastruktūrā un uzlabojumus gan uzņēmumiem, gan iedzīvotājiem paredzēto publisko pakalpojumu digitalizācijā. Tomēr tās **ceļš uz pilnībā iekļaujošu digitālo sabiedrību ir sarežģīts un var prasīt ilgstošus centienus**. Neraugoties uz pašreizējiem un mērķtiecīgiem pasākumiem, Bulgārija joprojām saskaras ar daudzām izglītības problēmām, tajā skaitā zemu digitālo prasmju līmeni, noturīgu digitālo plaisu un zinātniskās pētniecības spēju trūkumu. 2023. gadā Bulgārijas iedzīvotāju **digitālās pamatprasmes** bija zemākas par ES vidējo rādītāju. Satraucoši zema ir arī pieaugušo līdzdalība izglītībā, un tās līmenis samazinās. **Bulgārijas nodrošināto IKT apmācības iespēju un IKT speciālistu darbaspēka līmenis** ir zemāks par ES vidējo rādītāju, tomēr valstī šajās jomās vērojama pozitīva izaugsme. Bulgārijā ir **spēcīgs digitālo pakalpojumu tiesiskais regulējums**, labi izstrādāta e-pārvaldes sistēma, un tā veic vairāku pakalpojumu digitalizāciju. Tā pakāpeniski **uzlabo administratīvos procesus**, lai mazinātu slogu iedzīvotājiem un uzņēmumiem. **Tomēr, neraugoties uz ievērojamo kohēzijas politikas atbalstu šajā jomā, Bulgārija atpaliek saistībā ar vispārējiem**

digitālajiem publiskajiem pakalpojumiem iedzīvotājiem, un tikai viena trešdaļa Bulgārijas iedzīvotāju izmanto e-pārvaldes pakalpojumus. Tiešsaistē pilnībā pieejams vien neliels publisko pakalpojumu īpatsvars, un būtisks šķērslis tiešsaistes pakalpojumu plašākai izmantošanai joprojām ir minoritāšu un attālos reģionos dzīvojošo iedzīvotāju digitālās iekļaušanas trūkums. **Bulgārijas sniegums e-ID izmantošanas jomā pašlaik ir ļoti vājš** – tai šajā jomā ir zemākais rādītājs ES –, taču, pateicoties nesenajām regulatīvajām izmaiņām 2023. gadā, ir vērojamas uzlabošanās pazīmes. Iedzīvotāju piekļuve **e-veselības** pacienta kartēm pastāvīgi uzlabojas, un dažās teritorijās šis rādītājs jau pārsniedz ES vidējo rādītāju. Paplašinās arī digitālā demokrātija, kuras pamatā ir sabiedrības līdzdalība, bērnu aizsardzība tiešsaistē un cīņa pret dezinformāciju, un progresu šajās jomās var vēl vairāk paātrināt.

Digitālās pārveides izmantošana viedai zaļināšanai

Bulgārijas progresu **divējādās pārkārtošanās** jomā kavē tas, ka trūkst praktiskas, integrētas pieejas, ko izmantot digitālās infrastruktūras zaļināšanai vai sekošanai emisiju samazinājumiem.

Valsts digitālās desmitgades stratēģiskais ceļvedis

Bulgārija neiesniedza pārskatītu valsts ceļvedi. Tā vietā tā iesniedza nelielus atjauninājumus ceļvedim, kas sākotnēji tika iesniegts 2024. gada 8. aprīlī, galvenokārt labojot pārrakstīšanās kļūdas un atjauninot datumus, bet **neieviešot būtiskas izmaiņas vai jaunus pasākumus**. Ceļvedis ir saskaņots ar vērtībām un pasākumiem, kas izklāstīti nacionālajā atveseļošanas un noturības plānā un Eiropas programmās. Bulgārija uz lielāko daļu ieteikumu par stāvokli digitālajā desmitgadē 2024. gadā reaģēja, sniedzot rakstiskas atbildes un atsauces uz esošajiem pasākumiem. Tika veikta visaptveroša apspriešanās ar ieinteresētajām personām. Ceļvedī joprojām ir noteiktas šādas prioritātes: drošu, sadarbspējīgu, antropocentrisku publisko pakalpojumu digitalizācija, digitālās pamatprasmes un uzņēmumu digitalizācija (MVU, viedā lauksaimniecība). Tas ietver **60 pasākumus**, un tā budžets ir 2,19 miljardi EUR (2,11 % no valsts IKP), kas aptver visus digitālās desmitgades mērķus, piemēram, digitālo iekļaušanu, kiberdrošu un noturīgu infrastruktūru, suverenitāti un digitālās pārveides pārvaldību.

Finansējums un projekti digitālajā jomā

Bulgārija digitālajiem mērķiem ir iedalījusi 23 % no sava kopējā atveseļošanas un noturības plāna finansējuma (1,3 miljardus EUR)[1]. Turklāt Bulgārijas digitālās pārveides veicināšanai kohēzijas politikas ietvaros ir paredzēti 1,3 miljardi EUR, kas ir 12 % no valsts kopējā kohēzijas politikas finansējuma[2].

Bulgārija ir Valodu tehnoloģiju alianses *EDIC* dalībniece. Tā ir arī iesaistītā valsts Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumā un kopuzņēmumā "Mikroshēmas".

Bulgārija vēl nav devusi ieguldījumu digitālās desmitgades platformā ***Best Practice Accelerator***[2].

Digitālās tiesības un principi

Saskaņā ar atbalsta pētījumu Bulgārija ir bijusi relatīvi aktīva **Eiropas Deklarācijas par digitālajām tiesībām un principiem** īstenošanā – sāktas 79 iniciatīvas kopumā un četras jaunas iniciatīvas

[1] Finanšu piešķīrumu daļa, kas veicina digitalizācijas mērķu sasniegšanu, ir aprēķināta, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānisma regulas VII pielikumu. Dati pēdējoreiz atjaunināti 2025. gada 16. maijā.

[2] Šī summa ietver visas investīcijas, kas ir īpaši paredzētas digitālajai pārveidei vai to būtiski veicina kohēzijas politikas plānošanas 2021.–2027. gada periodā. Finansējuma avots ir Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds, Eiropas Sociālais fonds Plus un Taisnīgas pārkārtošanās fonds.

Bulgārija

2024. gadā. Bulgārija ļoti aktīvi darbojas saistībā ar cilvēku izvirzīšanu digitālās pārveides centrā. Mazāka aktivitāte ir konstatēta attiecībā uz privātumu un individuālu datu kontroli. Šķiet, ka vislielākā ietekme vietējā līmenī ir pasākumiem saistībā ar cilvēku izvirzīšanu digitālās pārveides centrā, pretstatā tiem, kas attiecas uz drošumu, drošību un spēcināšanu.

Ieteikumi

- **MVU digitalizācija un progresīvo tehnoloģiju ieviešana:** uzlabot darījumdarbības vidi un investīcijas pētniecībā un izstrādē, it īpaši stiprināt Bulgārijas publisko zinātnisko bāzi un tās saikni ar darījumdarbības ekosistēmu, vienlaikus veicinot privātos pētniecības un izstrādes centienus ar labi pielāgotiem publiskā atbalsta instrumentiem.
- **Mākslīgais intelekts:** turpināt iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt MI izstrādi un pieņemšanu, galveno uzmanību pievēršot sadarbībai, ētikas apsvērumiem un politikas saskaņošanai ar ES politiku un starp nozarēm.
- **Digitālās pamatprasmes:** izmantot sieviešu spēcīgo sniegumu digitālo pamatprasmju jomā, lai samazinātu atšķirības, kas saistītas ar izglītību, vecumu un ģeogrāfiju, un paaugstinātu vispārējo digitālās kompetences līmeni. Par prioritāti noteikt mērķtiecīgas investīcijas skolotāju apmācībā, mācību programmu reformā un digitālo un zaļo prasmju attīstīšanā.
- **IKT speciālisti:** izstrādāt skaidrus un mērķtiecīgus pasākumus, lai palīdzētu uzņēmumiem pieņemt darbā IKT ekspertus mazāk apdzīvotās teritorijās. Izstrādāt stratēģiju, kurā tiktu ņemti vērā plašāki faktori, piemēram, infrastruktūra, ekonomiskie apstākļi un pētnieku mobilitāte, un noteikt visefektīvākās finansēšanas stratēģijas. Paplašināt IKT apmācību un palielināt IKT speciālistu sieviešu skaitu, lai palīdzētu novērst dzimumu atšķirību šajā jomā.
- **Kiberdrošība:** pastiprināt centienus kiberdrošības jomā, it īpaši atbalstot kiberdrošības spēju attīstību un izvēršanu un palielinot privāto un publisko struktūru informētību.
- **Publiskie pamatpakalpojumi:** turpināt centienus uzlabot publisko procedūru digitalizāciju un lietotājdraudzīgumu un samazināt administratīvo slogu, arī paplašinot e-ID izmantošanu. Novērst joprojām pastāvošo sabiedrības un reģionālo nelīdzsvarotību tiešsaistes pakalpojumu sniegšanas ziņā, piemēram, sadarbojoties ar vietējām ieinteresētajām personām. Koncentrēties uz iedzīvotājiem paredzēto digitālo publisko pakalpojumu skaita – it īpaši pārrobežu pakalpojumu – ātrāku palielināšanu.
- **E-veselība:** nodrošināt visu veidu medicīnisko attēlu savlaicīgu un pilnīgu pieejamību, izmantojot e-veselības platformu un lietotni, un sniegt skaidru informāciju sabiedrībai. Paplašināt tiešsaistes piekļuvi e-veselības datiem, attiecinot to uz visiem iedzīvotājiem. Ieviest tehniskas funkcijas, kas ļauj personām piekļūt šiem datiem citu vārdā. Uzlabot komunikāciju, lai palielinātu informētību par platformu funkcijām, it īpaši neaizsargāto grupu vidū.
- **Fiksētā un mobilā savienotība:** paātrināt gan *VHCN*/*FTTP*, gan 5G pārklājuma paplašināšanu, galveno uzmanību pievēršot tam, lai nodrošinātu, ka tiek saglabāts izvēršanas temps mazapdzīvotos apgabalos. Turpināt investīcijas, lai nostiprinātu Bulgārijas spēcīgās pozīcijas, it īpaši 5G ieviešanā.
- **Zaļā un digitālā pārkārtošanās:** izveidot skaidrus mehānismus digitālo risinājumu vidisko ieguvumu mērīšanai un veicināšanai dažādās nozarēs. Strādāt, lai zaļās un digitālās prioritātes pilnībā integrētu valsts attīstības stratēģijā, labāk saskaņojot politiskās programmas, finansējuma piešķiršanu un privātā sektora iesaisti.